

2023-2

23. marts 2023

All. nr./notatnr.:

2022-821-0001-19

Sull./sagsbeh.: MH

**Naalakkersuisuts beslutning ikke gyldigt hjemmelsgrundlag.
Departementet har ikke handlet i overensstemmelse med le-
galitetsprincippet**

Tre foreninger klagede sammen til ombudsmanden over, at Departementet for Fiskeri og Fangst havde truffet afgørelse og meddelt foreningerne afslag på deres ansøgning om kvoter til fællesfangst af sildepiskere. I afslaget henviste departementet til, at Naalakkersuisut i december 2021 besluttede at indføre tidsbegrænsning for fællesfangst på sildepiskere.

Departementet oplyste i forbindelse med ombudsmandens undersøgelse, at departementet anså Naalakkersuisuts beslutning som gyldig hjemmel for afslaget. Departementet mente også, at der var hjemmel for afslaget i fangst- og jagtlovens § 8.

Ombudsmanden var ikke enig med departementet. Ombudsmanden fandt, at Naalakkersuisuts beslutning ikke kan være gyldig hjemmel for at meddele foreningerne afslag på kvoter til fangst af sildepiskere. Ombudsmanden fandt ligeledes, at § 8 i fangst- og jagtloven ikke kan benyttes til at træffe afgørelser. Efter ombudsmandens opfattelse er § 8 en såkaldt bemyndigelsesbestemmelse, som departementet kan benytte til at udstede regler i en bekendtgørelse. Det har departementet dog ikke gjort.

Ombudsmanden gjorde departementet opmærksom på, at ombudsmanden i 2021 udtalte kritik af departementet for på samme vis at træffe afgørelse på baggrund af en beslutning truffet af Naalakkersuisut. Ombudsmanden havde i den forbindelse givet udtryk for, at en sådan beslutning hverken kan supplere eller erstatte gældende ret. Departementet var enig med ombudsmanden heri og genoptog alle relevante sager.

Ombudsmanden fandt på den baggrund departementets gentagelse af fejlen uacceptabel.

Ombudsmanden henstillede, at departementet genoptager behandling af foreningernes ansøgning om kvoter til fællesfangst af sildepiskere. Ombudsmanden bad i den forbindelse departementet om at oplyse, hvad ombudsmandens henstilling giver departementet anledning til at foretage sig.

Da der efter ombudsmandens opfattelse er begået fejl og forsømmelser større betydning i sagen, gav ombudsmanden Lovudvalget i Inatsisartut og Formandens Departement meddelelse om sagen i henhold til § 23 i ombudsmandsloven.

(Udtalelse af 22. marts 2023, j.nr. 2022-821-0001)

Ombudsmandens udtalelse:

1. Hvad har jeg undersøgt?

1.1. Jeg har ved min behandling af sagen valgt at forholde mig til hjemmelsgrundlaget for departementets afgørelse af 21. november 2022 om afslag på ansøgning om kvoter til fællesfangst af sildepiskere, herunder om departementet kunne meddele foreningerne afslag på ansøgning om kvoter til fællesfangst af sildepiskere på grundlag af Naalakkersuisuts beslutning af 15. december 2021.

1.2. Jeg bemærker, at jeg i denne udtalelse ikke forholder mig til departementets anførte bevæggrunde til den ønskede regulering af fællesfangst af sildepiskere.

Jeg bemærker endvidere, at jeg i forbindelse med min behandling af sagen ikke har forholdt mig til, hvorvidt departementet i henhold til øvrige bestemmelser i selvstyrets bekendtgørelse nr. 9 af 6. december 2018 om beskyttelse og fangst af store hvaler ville kunne have meddelt afslag på foreningernes ansøgning om kvoter til fællesfangst af sildepiskere.

Jeg bemærker ligeledes, at jeg ikke har taget stilling til, hvorvidt Naalakkersuisut den 15. december 2021 besluttede at begrænse perioden for riffelfangst (fællesfangst) på sildepiskere til perioden 15. april – 30. oktober.

Jeg bemærker endelig, at jeg har valgt ikke at forholde mig til, hvorvidt departementets afgørelse af 21. november 2022 i øvrigt lever op til de forvaltningsretlige krav til indhold af afgørelser.

Jeg henviser herved til § 14, stk. 1, i inatsisartutlov nr. 7 af 1. juni 2017 om Ombudsmanden for Inatsisartut, hvorefter ombudsmanden afgør, om en klage giver tilstrækkelig anledning til undersøgelse.

1.3. Jeg har flere steder i min udtalelse taget udgangspunkt i dansk litteratur og Folketingets Ombudsmands praksis, i det omfang jeg ikke selv tidligere har haft lejlighed til at beskæftige mig med tilsvarende problemstillinger. Det skyldes, at retsgrundlaget i Grønland i det væsentligste er identisk med retsgrundlaget i Danmark. Hvor retsgrundlaget i Grønland efter min opfattelse ikke er identisk med retsgrundlaget i Danmark, har jeg anført dette.

Min udtalelse er opbygget således:

- Afsnit 2: Sagen kort
- Afsnit 3: Retsgrundlaget
- Afsnit 4: Departementets synspunkt

- Afsnit 5: Min vurdering
- Afsnit 6: Konklusion

Jeg bemærker, at der følger en sagsfremstilling efter min udtalelse.

2. Sagen kort

Den 15. november 2022 ansøgte foreningerne departementet om kvoter til fællesfangst af sildepiskere.

Den 21. november 2022 traf departementet afgørelse og meddelte foreningerne afslag på deres ansøgning om kvoter til fællesfangst af sildepiskere. Departementet henviste i forbindelse med afslaget til, at Naalakkersuisut havde besluttet at begrænse fællesfangst af sildepiskere til perioden 15. april 2022 – 30. oktober 2022.

Den 24. november 2022 klagede foreningerne til mig over departementets afslag.

Den 19. december 2022 bad jeg departementet om at modtage sagens akter samt akter i relation til Naalakkersuisuts beslutning. Jeg bad ligeledes departementet om en udtalelse om departementets opfattelse af hjemmelsgrundlaget.

Jeg modtog den 11. januar 2023 akter i sagen samt en udtalelse.

Den 13. januar 2023 bad jeg på ny departementet om akter i relation til Naalakkersuisuts beslutning og en supplerende udtalelse.

Den 2. februar 2023 modtog jeg yderligere akter samt en supplerende udtalelse til sagen.

3. Retsgrundlaget

3.1. Legalitetsprincippet

En myndighed kan kun træffe afgørelse over for borgerne, hvis myndigheden har bemyndigelse fra lovgivningsmagten. I juridisk sprogbrug taler man om, at myndigheden skal have hjemmel. Dette kaldes hjemmelskravet og følger af det forvaltningsretlige legalitetsprincip.

Legalitetsprincippet, der er et vigtigt led i beskyttelsen af borgerens retssikkerhed, opdeles i to dele.

For det første taler man om den formelle lovs princip. Heraf følger kravet om den retlige trinfølge – altså at en retsakt ikke må være i strid med en trin højere retsakt. For eksempel må en bekendtgørelse ikke være i strid med den lov, som bekendtgørelsen er udstedt i medfør af.

For det andet følger af legalitetsprincippet et krav om lovhjemmel. Dette indebærer, at myndigheden ikke kan handle uden at have den fornødne hjemmel hertil. Kravet om lovhjemmel medfører ligeledes, at en bekendtgørelse, der udstedes af myndigheden, skal have hjemmel i den lov, som bekendtgørelsen er udstedt i medfør af.

Særligt om hjemmelskravet anføres i den juridiske litteratur blandt andet følgende:

”Det forhold, at forvaltningen er underlagt et krav om hjemmel (bemyndigelse), vil sige, at forvaltningen skal kunne henvise til en retsregel som grundlag for en beslutning eller aktivitet. Denne retsregel skal enten selv være på (mindst) lovniveau eller have hjemmel i en retsregel på (mindst) lovniveau.”

Jeg henviser til Niels Fenger, ”Forvaltningsret”, 1. udgave, (2018), side 311.

Jeg henviser endvidere til min udtalelse 2021-4, som kan findes på min hjemmeside. Udtalelsen henviser herunder til artiklen ”Hvad må forvaltningen?” af retschef Anders Jørgensen, som fremgår af min beretning for 2013.

3.2. Fastsættelse og ikrafttrædelse af regler

Det er et almindeligt anerkendt retsprincip, at administrative forskrifter, som fastsætter borgernes retsstilling i forhold til det offentlige, skal udformes som en bekendtgørelse, der kundgøres. Dette er blandt andet omtalt i den juridiske litteratur, som er beskrevet nærmere nedenfor.

Bekendtgørelser er en betegnelse for administrative retsakter, der fastsætter generelle regler for borgerne.

Bekendtgørelser kan i sjældne tilfælde udstedes med hjemmel i sædvane eller anstaltsforhold, men langt de fleste bekendtgørelser udstedes med hjemmel i lov, idet de fleste love indeholder bemyndigelsesbestemmelser, der giver myndighederne mulighed for at udstede administrative regler som supplement til selve lovteksten.

Naalakkersuisut ved Formandens Departement har i "Lovtekniske retningslinjer – Retningslinjer for udarbejdelse af regler i Grønlands Selvstyre", 3. reviderede udgave, 2011, afsnit 1.2.3 i overensstemmelse hermed anført følgende om anvendelse af bekendtgørelser:

"Indeholder en inatsisartutlov bestemmelse om, at Naalakkersuisut fastsætter regler, der regulerer borgernes indbyrdes retsstilling eller pålægger borgerne pligter eller tillægger dem rettigheder overfor det offentlige, skal disse regler fastsættes i en bekendtgørelse. En sådan bekendtgørelse kaldes "Selvstyrets bekendtgørelse".

[...]

Ønskes en bekendtgørelse ændret eller enkeltbestemmelser i en bekendtgørelse ophævet, skal der udarbejdes en helt ny bekendtgørelse."

Justitsministeriet har i "Vejledning om administrative forskrifter" af 9. juli 2021 fastsat retningslinjer for, hvornår en bekendtgørelse skal anvendes som administrativ retsforskrift i Danmark. Af punkt 2.1. om brug af bekendtgørelser og punkt 2.3. om hjemmel, fremgår blandt andet:

”Efter lovtidendeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1098 af 10. august 2016, er kundgørelse en betingelse for, at en forskrift kan træde i kraft og dermed håndhæves over for borgere, virksomheder m.v. Det er derfor af afgørende betydning, at regler, der skal håndhæves over for borgere, virksomheder m.v., udformes som bekendtgørelser (eller kongelige anordninger), der som udgangspunkt skal kundgøres efter lovtidendeloven (se om kundgørelse pkt. 8.1).

Bekendtgørelsesformen skal således anvendes, hvis reglerne skal normere retsstillingen mellem borgere, virksomheder m.v. indbyrdes eller pålægge disse pligter over for det offentlige. Endvidere bør bekendtgørelse anvendes, hvis reglerne går ud på at tillægge borgerne, virksomhederne m.v. rettigheder over for det offentlige.

[...]

Hvilken regulering der kan udstedes med en bestemt hjemmel, må afgøres ved almindelig lovfortolkning. I den forbindelse skal der særligt peges på, at jo mere indgribende reglerne er, jo sikrere må hjemlen være. Bestemmelser af særligt indgribende karakter kan således alene udstedes, hvis hjemmelsloven indeholder en udtrykkelig bemyndigelse hertil. Der må således i almindelighed kræves udtrykkelig hjemmel til at fastsætte bestemmelser om f.eks. straf. Det samme gælder bebyrdende regler med tilbagevirkende kraft. Det kræver endvidere særlige holdepunkter i loven at fastsætte regler, der fraviger lovbestemmelser eller fraviger almindeligt anerkendte retsgrundsætninger. Det gælder f.eks. fravigelse af den almindelige ulovbestemte rekurs.”

3.3. Retsgrundlaget på ansøgningstidspunktet

3.3.1. På tidspunktet, hvor departementet meddelte foreningerne afslag på deres ansøgning om kvoter til fangst af sildepiskere, fremgik reglerne om fangst af store hvaler, heriblandt sildepiskere, af selvstyrets bekendtgørelse nr. 9 af 6. december 2018 om beskyttelse og fangst af store hvaler (herefter hvalbekendtgørelsen).

Bestemmelsen for den tilladte periode for fangst af sildepiskere fremgår af hvalbekendtgørelsens § 11, stk. 1, som fastsætter følgende:

”§ 11. Kun voksne sildepiskere må fanges i perioden fra 1. januar til 31. december, begge dage inklusive.”

3.3.2. Hvalbekendtgørelsen er udstedt med hjemmel i landstingslov nr. 12 af 29. oktober 1999 om fangst og jagt med senere ændringer (herefter fangst- og jagtloven) samt landstingslov nr. 29. af 18. december 2003 om naturbeskyttelse (herefter naturbeskyttelsesloven).

De specifikke bemyndigelsesbestemmelser for regulering af fangst- og jagttider er § 8, stk. 1, nr. 1, i fangst- og jagtloven samt § 5, stk. 1, nr. 3, i naturbeskyttelsesloven.

4. Departementets synspunkt

Departementet har til brug for sagen sendt mig to udtalelser. Departementet har endvidere sendt mig en kopi af det "Oplæg til Naalakkersuisut", som ligger til grund for Naalakkersuisuts beslutning af 15. december 2021 samt mødereferatet fra dette møde.

Departementet har i udtalelsen af 10. januar 2023 til mig blandt andet anført følgende:

"[...]

Naalakkersuisut besluttede på deres møde 15. december 2021 at fastsætte følgende kvoter for sildepiskere i 2022:

Den årlige grundkvote for sildepiskere i Vestgrønland er på 164 dyr. Kvoten fordeles med 110 dyr til harpuncanonfartøjer og 54 dyr til fællesfangst.

Fartøjer med harpuncanon kan drive sildepiskerfangst pr. 1. januar til og med 31. december 2022. Riffelfangst (fællesfangst) på sildepisker må foregå fra 15. april – til og med 30. oktober 2022.

Fangsten af store hvaler har hjemmel i Landstingslov nr. 12 af 29. oktober 1999 om fangst og jagt samt Selvstyrets bekendtgørelse nr. 9 af 6. december 2018 om beskyttelse og fangst af store hvaler. Begge er vedhæftet som bilag.

Naalakkersuisut besluttede i deres møde at der skulle være begrænset riffelfangst af sildepiskere i 2022. Beslutningen er hjemlet i § 8, nr. 1-4 samt nr. 7 i Landstingslov nr. 12 af 29. oktober 1999 om fangst og jagt:

§ 8. Landsstyret kan gennemføre foranstaltninger om regulering af fangst og jagt og herunder udstede regler om:

- 1) Fredningsperioder og friholdelse af områder for fangst og jagt.*
- 2) Forbud om eller begrænsning af fangst og fangstindsats.*
- 3) Opdeling af de disponible fangstmængder tidsmæssigt og områdemæssigt.*
- 4) Fordeling af de disponible fangstmængder med nærmere fastsatte kvoter for fangstkategorier i henhold til §§ 4-5 og § 7, efter aldersgrupper, kommuner, grupper af fartøjer, for enkelte fartøjer eller for redskabstyper og fangstmetoder.*

- 7) Indretning og brug af fangstredskaber, fangstudstyr og fangsttilbehør, herunder forbud mod brug af bestemte fartøjer/køretøjer, redskaber, redskabstyper, ammunitionstyper eller fangstmetoder.*

[...]"

Departementet har ligeledes i udtalelsen af 2. februar 2023 til mig anført følgende:

"[...]

Derudover beder Ombudsmanden på ny departementet om at redegøre for, hvorvidt departementet anser Naalakkersuisuts beslutning for at være gyldig hjemmel for departementets afslag til [Forening A].

Departementet anser Naalakkersuisuts beslutning i december 2021, herunder baggrundsbeskrivelsen samt den nævnte paragraf i den gældende bekendtgørelse fra 2018 at være gyldig hjemmel for afslag til [Forening A] om flytning af harpункanonkvote på vågehval til riffelfangst.

Vi har ligeledes redegjort over for Inatsisartut Ombudsmanden argumentet om risikoen for anskydning og tab af vågehval fra jollefangsten (riffelfangsten) på grund af tidspunktet.

På side 2 i oplægget står der:

"Den regionale kvotefordeling

Den årlige grundkvote for sildepiskere i Vestgrønland er på 164 dyr. Kvoten fordeles med 110 dyr til harpункanonfartøjer og 54 dyr til fællesfangst.

Riffelfangst på vågehvaler må foregå fra 15. april – til og med 30. oktober 2022.

Fartøjer med harpuncanon kan drive vågehvalfangst pr. 1. januar til og med 31. december 2022.

Fartøjer samt deltagere i fællesfangst med teknisk godkendelse til sildepiskerfangst jf. betingelser i nedenstående bekendtgørelser kan deltage i vågehvalfangst.””

5. Min vurdering

5.1. Den 21. november 2022 gav departementet foreningerne afslag på deres ansøgning om kvoter til fællesfangst af sildepiskere.

Departementet henviste i afslaget til Naalakkersuisuts beslutning af 15. december 2021, idet departementet blandt andet anførte, at Naalakkersuisut havde besluttet at tidsbegrænse fællesfangst af sildepiskere i 2022, og at fællesfangst af sildepiskere som følge heraf var begrænset til perioden 15. april 2022 – 30. oktober 2022.

Jeg har forstået departementets udtalelse af 2. februar 2023 til mig således, at departementet mener, at Naalakkersuisuts beslutning er gyldig hjemmel for afslaget til foreningerne. Jeg har ligeledes forstået departementets udtalelse således, at departementet mener, at fangst- og jagtlovens § 8 er gyldig hjemmel for afslaget til foreningerne.

Jeg er ikke enig med departementet i, at Naalakkersuisuts beslutning er gyldigt hjemmelsgrundlag for afslaget til foreningernes ansøgning om kvoter til fangst af sildepiskere.

Jeg er heller ikke enig med departementet i, at fangst- og jagtlovens § 8 i dette tilfælde kan benyttes som hjemmelsgrundlag for afslaget til foreningerne. Jeg bemærker, at departementet i afslaget til foreningerne af 21. november 2022 ikke henviser til fangst- og jagtlovens § 8.

Som anført i punkt 3.1.-3.2. skal departementet i overensstemmelse med legalitetsprincippet træffe afgørelse på grundlag af gældende ret. Herved skal departementet kunne henvise til en retsregel, som f.eks. en lov eller bekendtgørelse/administrativ forskrift, som grundlag for en beslutning eller afgørelse.

Jeg har tidligere haft lejlighed til at overfor departementet at udtale, at det er min opfattelse, at en beslutning truffet af Naalakkersuisut ikke er en del af gældende ret.

Jeg henviser til min udtalelse 2021-4, som kan findes på min hjemmeside. Udtalelsen udtaler kritik af samme departement, om samme problemstilling.

I denne udtalelse af 21. december 2021, udtalte jeg mig om departementets afslag på en ansøgning om jollelicens til fiskeri efter hellefisk, hvor jeg blandt andet kritiserede, at departementet havde truffet afgørelse under henvisning til en beslutning truffet af Naalakkersuisut.

Jeg gav i den forbindelse udtryk for, at en beslutning truffet af Naalakkersuisut ikke er en del af gældende ret, og at departementet efter min opfattelse altid skal tilrettelægge sin administration – herunder træffe afgørelser – på grundlag af gældende ret, som denne er vedtaget af Inatsisartut og kommer til udtryk indenfor rammerne af legalitetsprincippet, gældende regler for kundgørelse mv.

Ved brev af 26. november 2021 tiltrådte departementet min vurdering af gældende ret og genoptog alle relevante sager om licens til fiskeri efter hellefisk fra den berørte periode.

5.2. På tidspunktet for departementets afslag til foreningerne, fremgik perioden for fangst af sildepiskere af hvalbekendtgørelsens § 11, stk. 1, hvorefter sildepiskere må fanges i perioden fra 1. januar til 31. december, begge dage inklusive.

Jeg bemærker, at hvalbekendtgørelsen ikke er blevet ændret efter Naalakkersuisuts beslutning af 15. december 2021, og at den fortsat er gældende.

Hvalbekendtgørelsen gav på ansøgningstidspunktet ikke departementet mulighed for at meddele afslag på ansøgning om kvoter til fangst af sildepiskere på baggrund af en tidsmæssig begrænsning.

Jeg bemærker, at fangst- og jagtlovens § 8, som departementet i sin udtalelse til mig henviser til som hjemmelsgrundlag, efter min opfattelse ikke er en bestemmelse som departementet kan benytte til at træffe afgørelser administrativt. Fangst- og jagtlovens § 8 er efter min opfattelse en bemyndigelsesbestemmelse, hvorefter departementet kan fastsætte bekendtgørelser efter de gældende regler for udstedelse af disse.

Jeg bemærker herudover, at en udstedelse af en ny bekendtgørelse i henhold til en sådan bemyndigelse først vil kunne danne grundlag for en lovlig administrativ praksis, hvis en sådan bekendtgørelse er kundgjort og trådt i kraft. Jeg henviser til punkt 3.2. ovenfor.

Det er på den baggrund min opfattelse, at departementet, såfremt departementet havde et ønske om tidsbegrænsning af perioden for fællesfangst, først burde have udmøntet dette ønske ved en ny hvalbekendtgørelse efter gældende forskrifter. Departementet havde som nævnt ovenfor i punkt 3.3.2., hjemmel i lov til at fastsætte fangst- og jagttider.

6. Konklusion

Jeg finder det uacceptabelt, at departementet den 21. november 2022 meddelte foreningerne afslag på kvoter til fangst af sildepiskere på grundlag af Naalakkersuisuts beslutning af 15. december 2021.

Dette er efter min opfattelse ikke i overensstemmelse med det forvaltningsretlige legalitetsprincip, hvorefter departementet blandt andet skal henviser til en retsregel som grundlag for en beslutning.

Jeg henstiller, at departementet genoptager sagen, og behandler den i lyset af mine bemærkninger.

Jeg beder departementet om at meddele mig, hvad min henstilling giver departementet anledning til at foretage sig.

Da der efter min opfattelse er begået fejl og forsømmelser af større betydning i sagen, vil jeg underrette Lovudvalget i Inatsisartut og Formandens Departement i henhold til ombudsmandslovens § 23. Det fremgår således af ombudsmandslovens § 23, at ombudsmanden i sager, hvor en undersøgelse viser, at der må antages at være begået fejl eller forsømmelser af større betydning, skal give meddelelse om sagen til Lovudvalget og samtidig til enten Naalakkersuisut eller kommunalbestyrelsen.

Jeg har sendt en kopi af dette brev til foreningerne.

Nærværende udtalelse vil i anonymiseret form blive offentliggjort på min hjemmeside og omtalt i min beretning for 2023.

SAGSFREMSTILLING

Blandt de akter, som jeg har modtaget fra departementet er et "Oplæg til Naalakkersuisut" af 9. december 2021. Af selve indstillingen i oplægget fremgår ingen tidsmæssige begrænsninger for fællesfangst af sildepiskere. Den tidsmæssige begrænsning til perioden 15. april til og med 30. oktober 2022, fremgår kun i baggrundsnotatet for oplægget.

Af referatet fra et møde i Naalakkersuisut afholdt den 15. december 2021 fremgår, for så vidt angår fangst af sildepiskere, følgende:

"[...]

Naalakkersuisut besluttede:

[...]

Sildepisker

Vestgrønland

- Kvote for sildepiskere i Vestgrønland fastsættes til 164 dyr. Fartøjer samt deltagere i fællesfangst med teknisk godkendelse til sildepiskerfangst jvf. betingelser i bekendtgørelser kan fange i perioden 1. januar – 31. december.

Østgrønland

- Den totale kvote for Østgrønland er på 20 dyr. Deltagere i fællesfangst med teknisk godkendelse til sildepiskerfangst jvf. betingelser i bekendtgørelser, kan fange i perioden 1. januar – 31. december.
- Naalakkersuisoq bemyndiges til at lave en eventuel genfordeling af sildepiskerkvoten, jr. §9 i Selvstyrets bekendtgørelse nr. 9 af 6. december 2018 om beskyttelse og fangst af store hvaler.
- Eventuel overfangst fra 2021 fratrækkes kvoten for 2022.
- Eventuelle restkvoter for kvoteåret 2021 overføres til 2022.

"[...]"

Blandt akterne er ligeledes en pressemeddelelse dateret 23. december 2021. Af denne fremgår blandt andet, at riffelfangst på vågehvaler (sildepiskere) må foregå fra 15. april til og med 30. oktober 2022.

Den 15. november 2022 ansøgte [Forening A] departementet om kvoter på sildepiskere. Af ansøgningen fremgår følgende:

"Vedr.: Ansøgning om kvoter på sildepiskere for resten af året.

Hvalfangere i [By A] i [Kommune] ansøger hermed i forening om tildeling af kvoter på sildepiskere, da der er godt med sildepiskere i [...] fjorden og at der sikkert findes restkvoter. Da der kun kan fanges alke og sæler op denne tid af året, og da der findes godt med sildepisker inde i [...] fjorden, ansøger vi om tildeling af kvoter på sildepiskere. Og vi støtter ansøgningen fuldt ud fra [Kommunen]." (min oversættelse)

Ansøgningen er underskrevet af en repræsentant for [Kommunen] samt en repræsentant for [Forening A]. Ansøgningen er afsendt som vedhæftet bilag af [Kommunen] via e-mail, hvoraf fremgår, at ansøgningen skal ses som en samlet ansøgning fra jollefangere efter sildepiskere i [Kommunen].

Ved brev af 21. november 2022 gav departementet følgende afslag:

"Svar på ansøgning fra [By A]

Departementet har den 15. november 2022 modtaget ansøgning fra [By A] om fangst med riffel af sildepisker.

Departementet har behandlet ansøgningen.

Afgørelse

Departementet giver afslag på ansøgning om fangst med riffel af sildepisker.

Naalakkersuisut har den 22. december 2021 (rettelig den 15. december 2021, min bemærkning) besluttet at tidsbegrænse fangst med riffel af sildepisker på fangstområdet i år 2022. Således kan fangst med riffel af sildepisker foregå i perioden 15. april 2022 – 30. oktober 2022.

Fangst med riffel på sildepisker i 2022 er overstået. Fangst med riffel på sildepisker genåbnes i 2023.

Klagevejledning

Departementet har mulighed for at genbehandle sagen, såfremt du fremkommer med nye oplysninger, eller såfremt du mener, at afgørelsen er taget på et forkert grundlag. Du har ligeledes mulighed for at indbringe sagen for domstolene og Ombudsmanden for Inatsisartut." (min oversættelse)

Jeg modtog den 28. november 2022 foreningernes klage af 24. november 2022. Af klagen fremgår følgende:

" Vedr.: Afslag på ansøgning af 15. november 2022 om fangst af sildepiskere i [Kommunen]

Sammenslutningen af jollefangere efter sildepiskere sender hermed en klage over, at Naalakkersuisut holder fast ved deres stop for fangst i slutningen af oktober og har givet afslag på vores ansøgning om fangst af sildepiskere i slutningen af året, med følgende grundlag: for det første, har fiskere og fangere i [Kommunen] ikke meget andet end alke og sæler som indtægtskilder på denne tid af året, og i år har det været meget svært at fange sæler, på grund af, at der hele tiden har været spækhuggere udenskærs. Og der har ikke været torskefiskeri på grund af, at torsken er udeblevet i år, og der har kun været en smule fiskeri efter torsk. Og det kan ikke betale sig at fiske den smule torsk der har været, da prisen her [...] er så lav. Der er en del sildepiskere ikke langt fra os, og vi er kun tilskuere, selv om der stadig er en kvote på 24 sildepiskere indtil nu. Vi havde ellers regnet med at få del i den kvote, da vi sendte en ansøgning. Grundlaget til vi klager er også, at der i henhold § 11 i Inatsisartutlov om sildepiskere står, at kun voksne sildepiskere må fanges i perioden fra 1. januar til 31. december, begge dage inklusive. Selv om der er en restkvote på 24 sildepiskere på kysten, klager vi over og kan ikke acceptere, at Naalakkersuisut/-soq har stoppet for fangst i slutningen af oktober og ikke har fulgt de datoer på fangst af sildepiskere der står i Inatsisartutloven. Vi vil heller ikke undlade at gøre opmærksom på, at sildepiskere også først opholder sig [her] under deres tur mod syd sent på efteråret. Og ud af den kvote på 139 tons stenbidere vi til tildelt, har vi kun fanget 25 tons i [By B] og 37 tons i [By A], som skyldtes den meget begrænsede indhandling i fabrikkerne, selv om vi kunne have fanget kvoten op. Vores tab fra indhandlingen er på ca. 2.000.000,00, og derfor klager vi over og anser det som yderst uacceptabelt, at der er blevet givet afslag på vores ansøgning om fangst af sildepiskere. Og der har været et stort tab på, at der i år ikke har været fangst på stenbidderrogn fra [...] og mod syd, da indhandlingsstederne ikke indhandlede stenbidderrogn." (min oversættelse)

Ved brev af 19. december 2022 bad jeg departementet om at sende samtlige akter i sagen samt en udtalelse til sagen. Jeg bad ligeledes departementet om at sende mig en kopi af beslutningen truffet af Naalakkersuisut, som departementet

har lagt til grund for afgørelsen af 21. november 2022. For så vidt angår anmodningen om udtalelse, skrev jeg bl.a. følgende i mit brev til departementet:

"[...]

Jeg beder departementet om i sin udtalelse særligt at redegøre for, hvorvidt departementet anser Naalakkersuisuts beslutning af 22. december 2021 (rettelig 15. december 2021, min bemærkning) for at være gyldig hjemmel for departementets afslag.

Jeg henviser i øvrigt til sagen 2021-4, som kan findes på min hjemmeside. Heri udtalte jeg bl.a., at en beslutning truffet af Naalakkersuisut ikke er en del af gældende lovgivning, og at en sådan beslutning hverken kan supplere eller erstatte gældende lovgivning.

[...]"

Den 11. januar 2023 modtog jeg sagens akter samt en udtalelse dateret 10. januar 2023. Af udtalelsen fremgår bl.a. følgende:

"[...]

Naalakkersuisut besluttede på deres møde 15. december 2021 at fastsætte følgende kvoter for sildepiskere i 2022:

Den årlige grundkvote for sildepiskere i Vestgrønland er på 164 dyr. Kvoten fordeles med 110 dyr til harpuncanonfartøjer og 54 dyr til fællesfangst.

Fartøjer med harpuncanon kan drive sildepiskerfangst pr. 1. januar til og med 31. december 2022. Riffelfangst (fællesfangst) på sildepisker må foregå fra 15. april – til og med 30. oktober 2022.

Fangsten af store hvaler har hjemmel i Landstingslov nr. 12 af 29. oktober 1999 om fangst og jagt samt Selvstyrets bekendtgørelse nr. 9 af 6. december 2018 om beskyttelse og fangst af store hvaler. Begge er vedhæftet som bilag.

Naalakkersuisut besluttede i deres møde at der skulle være begrænset riffelfangst af sildepiskere i 2022. Beslutningen er hjemlet i § 8, nr. 1-4 samt nr. 7 i Landstingslov nr. 12 af 29. oktober 1999 om fangst og jagt:

§ 8. Landsstyret kan gennemføre foranstaltninger om regulering af fangst og jagt og herunder udstede regler om:

- 1) Fredningsperioder og friholdelse af områder for fangst og jagt.*
- 2) Forbud om eller begrænsning af fangst og fangstindsats.*

3) *Opdeling af de disponible fangstmængder tidsmæssigt og områdemæssigt.*

4) *Fordeling af de disponible fangstmængder med nærmere fastsatte kvoter for fangstkategorier i henhold til §§ 4-5 og § 7, efter aldersgrupper, kommuner, grupper af fartøjer, for enkelte fartøjer eller for redskabstyper og fangstmetoder.*

7) *Indretning og brug af fangstredskaber, fangstudstyr og fangsttilbehør, herunder forbud mod brug af bestemte fartøjer/køretøjer, redskaber, redskabstyper, ammunitionstyper eller fangstmetoder.*

[...]"

Ved brev af 13. januar 2023 bad jeg på ny departementet om at redegøre for, hvorvidt departementet anser Naalakkersuisuts beslutning for at være gyldig hjemmel for departementets afslag. Jeg bad ligeledes igen om at modtage beslutningen truffet af Naalakkersuisut, som departementet har lagt til grund for departementets afgørelse. Jeg bad endeligt departementet om at sende mig en kopi af det af departementet udarbejdede "Oplæg til Naalakkersuisut", som har dannet grundlag for Naalakkersuisuts beslutning.

Den 2. februar 2023 modtog jeg en ny udtalelse fra departementet. Af udtalelsen fremgår blandt andet følgende:

"[...]

Derudover beder Ombudsmanden på ny departementet om at redegøre for, hvorvidt departementet anser Naalakkersuisuts beslutning for at være gyldig hjemmel for departementets afslag til [Forening A].

Departementet anser Naalakkersuisuts beslutning i december 2021, herunder baggrundsbeskrivelsen samt den nævnte paragraf i den gældende bekendtgørelse fra 2018 at være gyldig hjemmel for afslag til [Forening A] om flytning af harpulkanonkvote på vågehval til riffelfangst.

Vi har ligeledes redegjort over for Inatsisartut Ombudsmanden argumentet om risikoen for anskydning og tab af vågehval fra jollefangsten (riffelfangsten) på grund af tidspunktet.

På side 2 i oplægget står der:

"Den regionale kvotefordeling

Den årlige grundkvote for sildepiskere i Vestgrønland er på 164 dyr. Kvoten fordeles med 110 dyr til harpuncanonfartøjer og 54 dyr til fællesfangst.

Riffefangst på vågehvaler må foregå fra 15. april – til og med 30. oktober 2022.

Fartøjer med harpuncanon kan drive vågehvalfangst pr. 1. januar til og med 31. december 2022.

Fartøjer samt deltagere i fællesfangst med teknisk godkendelse til sildepiskerfangst jf. betingelser i nedenstående bekendtgørelser kan deltage i vågehvalfangst.””

Den 9. februar 2023 sendte jeg departementets to udtalelser i partshøring til foreningerne. Jeg modtog ingen bemærkninger fra foreningerne i den anledning.